

BOEK BESPREKING

Tandheelkundige Studenten Almanak 1939.

Prompt op tijd heeft de nieuwe „Tomes” Almanak het licht gezien en met genoeg kunnen wij constateeren dat wederom een keurige uitgave voor ons ligt, die er naar vorm en inhoud wezen mag.

In overeenstemming met de traditie vertoont de almanak veel overeenkomst met zijn voorganger. Men vindt er de bekende rubrieken, een extra vermelding verdienen zeker de uitnemende en hier en daar zeer geestige illustraties!

Wanneer men de verschillende studieverlagen leest, blijkt er een verheugende verbetering uit van de sfeer; de toon is opgewekt en optimistisch. Ook de mededeelingen over het studentenleven ademen denzelfden geest, al moet betreurd worden dat niet een grooter percentage der studenten lid is van de beroepsorganisatie. De niet-aangeslotenen behoorden hun eigen belang beter te begrijpen. Immers niets is meer waar dan hetgeen Dr. P u t e r b a u g h, de bekende docent van de Chicago Dental College zeide in een toespraak in October jl.: „Iedere Universiteit heeft vele goede docenten, maar veel van hetgeen de student weet, leert hij van zijn mede-studenten. Velen onder ons erkennen dat het verzamelen van kennis niet uitsluitend een kwestie is van docenten, collegezalen en laboratoria, en — of wij het willen toegeven of niet — vermoedelijk hebben velen onder ons meer werkelijke opvoeding ontvangen van onze tijdgenooten dan van onze professoren. Laten wij de studenten behulpzaam zijn elkaar zoo goed mogelijk te leeren kennen”.

Uitgaven als deze Almanak en veel van het overige werk van „John Tomes” bevorderen zonder eenigen twijfel deze „every day contacts”, tot groot voordeel voor de betrokkenen. Laten wij hopen dat dit steeds meer moge worden ingezien!

NORD.

Die prothetische Behandlung der Parodontose, door Einar Budtz-Jørgensen, Professor und Direktor an der Zahnärztlichen Hochschule in Kopenhagen. Hermann Meusser, Leipzig '37.

Dit boekje bevat een aantal aanwijzingen tot het toepassen van prothetische beginselen en apparaten die de behandeling der parodontale aandoeningen tot steun kunnen dienen.

Op bladzijde 10 zegt schrijver dan ook: Die Prothese darf stets nur als bedingtes Hilfsmittel oder richtiger gesagt als ein notwendiges Uebel angesehen werden, was namentlich in der Indikationsfrage zum Ausdruck kommt". B. J. beschouwt de „Prothetische Therapie" I. als een deel der „gezamenlijke therapie" (d.w.z. interne, chirurgische of medicamenteuse, eventueel ook tandafslijping) en II. als een „causale therapie" in den ruimsten zin, ter bestrijding van plaatselijke oorzaken van primairen of secundairen aard, om langs dezen weg het tandsysteem van de meest gunstige hygienische en statisch-mechanische voorwaarden te voorzien. De waarde en de beteekenis der „prothetische therapie" zijn afhankelijk van de waardeering der endogene tegenover de exogene factoren als oorzaak der parodontose. Schr. verwijst hiervoor naar een werk van Haderup (Arpa Congres 1935).

Niet de verstoring van het articulaire evenwicht is hier de onmiddellijke oorzaak, maar de stoornis in het biologische evenwicht doordat de cellen vitaliteit en weerstand hebben ingeboet. Deze vitaliteit houdt ten nauwste verband met de constitutie, „das Grosse zum Teil Unbekannte und schwer zu beeinflussen Etwas".

In enkele gevallen kan men een oorzakelijk verband ontdekken en den patient naar den medicus ter rationeele behandeling verwijzen.

Na in weinige regels met dit probleem te hebben afgerekend, wijst schrijver op de groote beteekenis van het in gunstige hygienische en statische verhoudingen brengen der tanden en op de prothese als middel tot dit doel.

De sanitaire constructie van prothesen besprekend, geeft schr. dan een korte beschrijving van den opbouw van het aproximale contact door vullingen, kronen en brugwerk of platen en waarschuwt voor de gevaren die de marginale gingiva bij verkeerde toepassing kunnen bedreigen en de maatregelen ter voorkoming daarvan. Al deze maatregelen beteekenen als indirecte parodontose-prophylaxe: „Prothetische Therapie". Zonder dat beide beginselen zijn te scheiden, kan de prothetische therapie prophylactisch of „kurativ" zijn. Als prophylactisch middel ter bestrijding der parodontose heeft de prothese de grootste waarde als

orthopädisch hulpmiddel, vooral bij de diepe dekbeet, de anomalie die in het nauwste causaal verband met parodontose staat. Bij het aanbrengen van brugwerk moet, behalve de functie en het kosmetisch effect, in het bijzonder het herstellen van het articulaire evenwicht overwegen. Vooral bij jonge personen wordt de waarde van de prothese niet in de eerste plaats door de vervangende, maar meer door de orthopaedische hoedanigheid bepaald. Hieraan wordt een kritische beschouwing verbonden in verband met een regulatie-methode (K o r k h a u s), waartegenover eigen apparaatuur (beiden met afbeeldingen) met het doel bij diepen beet in apicale richting druk op de fronttanden uit te oefenen.

Als schrijver nu de eigenlijke prothese-parodontose-therapie gaat behandelen, wijst hij op den uitbouw door inlegvullingen aan de contactvlakten en van orale en vestibulaire contouren. Indien door alveolaire atrophie diasthemata zijn ontstaan, kunnen ook losstaande elementen hierdoor gesteund worden. Dan komen de *opbeet- en ontlastingspalen* (*Schienen*) bij tandenknarsers in bespreking. Deze apparaten mogen eerst dan in toepassing worden gebracht als „causaalbehandeling” en behandeling door den medicus gefaald hebben. Men late zulke patienten op den rug in horizontale ligging slapen. In zijn bespreking over de prothese ter articulatie-correctie, indien door afslijping der elementen geen verbetering valt te bereiken, behandelt schrijver als voorname indicatie, die der diepe distale dekbeet, waarbij door middel van kronenopbouw, d.w.z. beetverhooging, de onderkaak tevens („zwangslaufig”) fronttaalwaarts wordt gedwongen. Hierbij komen ook andere vormen ter vereffening van frontale en transversale beetverschuivingen ter sprake.

Indicatie en contraindicatie en kans op vóórkomen van recidive bij onjuiste toepassing van beschreven apparaten, worden in beschouwing genomen. Een groot deel van dit werkje is nu gewijd aan vaste en uitneembare bevestigingsapparaten - constructies, bij losstaande tanden, van een twaalfstal autoren, waarbij ook eenige verbeteringen door schrijver zijn aangegeven. Het geheel, 59 bladzijden plus resumé, is door 54 afbeeldingen verlicht.

De vorm van dit werkje blijkt, zooals trouwens in de voorrede is vermeld, als voordracht (Arpa Congres 1937, Kopenhagen) bedoeld.

Ofschoon volgens de smaak van referent een verhandeling als deze, zooals bij voorbaat uit den titel reeds blijkt, slechts eenzijdig kan zijn, onbevredigd laat, kan het aanschaffen voor den practicus van waarde zijn, omdat daarin een aantal voorname principes en apparaten als hulpmiddel bij de behandeling van parodontale aandoeningen zijn beschreven, terwijl nuttige wenken voor de vervaardiging en indicatiestelling die voor de praktijk van nut kunnen zijn, een goede plaats vinden.

J. S. B.